

Zástupce veřejnosti

Metodické sdělení odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj a Ústavu územního rozvoje vysvětluje vybrané otázky související se zástupcem veřejnosti. Metodické sdělení je zpracováno formou vysvětlení k citacím stavebního zákona a je určeno zejména pořizovatelům územně plánovacích dokumentací (dále jen ÚPD).

Institut zástupce veřejnosti

Stavební zákon, § 23 odst. 1:

Veřejnost může být při pořizování návrhu územně plánovací dokumentace zastupována zmocněným zástupcem veřejnosti.

Vysvětlení:

V souladu s ustanovením § 39 odst. 2, resp. § 52 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen SZ) může být veřejnost zastupována zmocněným zástupcem veřejnosti při pořizování návrhu územního plánu (dále jen ÚP) a jeho změn a při pořizování zásad územního rozvoje (dále jen ZÚR) a jejich aktualizací.

Podmínky zmocnění zástupce veřejnosti

Stavební zákon, § 23 odst. 2:

Zástupcem veřejnosti může být fyzická nebo právnická osoba plně způsobilá k právním úkonům. Zástupce veřejnosti musí zmocnit nejméně jedna desetina občanů obce s méně než 2000 obyvateli nebo nejméně 200 občanů příslušné obce, kteří uplatňují věcně shodnou připomínku k návrhu územně plánovací dokumentace. Zástupce veřejnosti může zmocnit rovněž nejméně 500 občanů kraje nebo nejméně jedna desetina občanů kterékoli obce na území kraje s méně než 2000 obyvateli nebo nejméně 200 občanů obce na území kraje, pokud podali věcně shodnou připomínku k návrhu zásad územního rozvoje.

Vysvětlení:

Podle § 23 odst. 2 SZ může být zmocňující osobou občan obce (§ 16 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích: „občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu“), nebo občan kraje (§ 12 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích: „občanem kraje je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je přihlášena k trvalému pobytu v některé obci nebo na území vojenského újezdu v územním obvodu kraje“). Z § 23 odst. 3 SZ vyplývá, že zmocňující osobou může být také „obyvatel podle zvláštních právních předpisů“, uvede-li do podpisové listiny mj. svůj trvalý pobyt nebo pobyt, nebo alespoň adresu místa pobytu v zahraničí. Z nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1403/09 dále vyplývá, že pojem „občan obce“ může být interpretován i širěji, v daném případě tak, že jím je také občan státu Evropské unie, který je v obci hlášen k trvalému pobytu.

S ohledem na uvedené a účel institutu zástupce veřejnosti a jeho zmocňování (tj. zajistit především zainteresované „veřejnosti“ možnost podílet se na pořizování územně plánovací dokumentace, když její zainteresovanost je zákonem primárně spojena s existencí určitého jejího vztahu k tomuto území) by za občana obce mohly být považovány přinejmenším také osoby z jiných členských států Evropské unie, které jsou v obci hlášeny k trvalému pobytu.

Doložení zmocnění zástupce veřejnosti

Stavební zákon, § 23 odst. 3:

Zmocnění zástupce veřejnosti se dokládá seznamem občanů obce nebo kraje nebo obyvatel podle zvláštních právních předpisů^{1,2}, kteří uplatňují věcně shodnou připomínku, a podpisovou listinou, v níž je uvedeno jméno a příjmení, trvalý pobyt nebo pobyt, popřípadě adresa místa pobytu v zahraničí a podpis osob s prohlášením, že jmenovaného zástupce veřejnosti zmocňují k podání námítky na základě věcně shodné připomínky a k projednání této námítky podle tohoto zákona, a prohlášením zástupce veřejnosti. Toto prohlášení obsahuje jméno a příjmení zástupce veřejnosti, jeho trvalý pobyt nebo pobyt a podpis, že toto zmocnění přijímá.

Vysvětlení:

Zástupce veřejnosti musí pořizovateli předložit své zmocnění s náležitostmi podle § 23 odst. 3 SZ. Na základě tohoto zmocnění pak podává podle § 23 odst. 3 SZ proti návrhu příslušné územně plánovací dokumentace námítku na základě věcně shodné připomínky občanů, kteří ji uplatňují a zmocnili zástupce veřejnosti podle § 23 odst. 2 k jejímu podání.

Ustanovení § 23 odst. 3 SZ nebrání rozšíření okruhu osob oprávněných ke zmocnění zástupce veřejnosti nad rozsah dle § 23 odst. 2 SZ, protože výslovně připouští, že údaji, které občanovi (podle 23 odst. 2 SZ občanovi obce resp. kraje) postačují k přípustnému podepsání podpisové listiny, jsou i „pobyt, popřípadě adresa místa pobytu v zahraničí“, tedy nikoliv nutně trvalý pobyt.

Přezkum zmocnění zástupce veřejnosti

Stavební zákon, § 23 odst. 4:

O tom, zda osoba splňuje podmínky podle odstavců 1 až 3, rozhodne v případě pochybností správní orgán postupem podle správního řádu usnesením³, které se oznamuje pouze této osobě; do pravomocného rozhodnutí o této věci má tato osoba všechna procesní práva zástupce veřejnosti.

Vysvětlení:

V případě pochybností je podle § 23 odst. 4 SZ pořizovatel oprávněn přezkoumat, zda osoba zástupce veřejnosti splňuje podmínky podle § 23 odst. 1 až 3 SZ a rozhodnout v této věci postupem podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen SŘ) usnesením podle § 76 SŘ. Usnesení se oznamuje podle § 72 SŘ a přiloží se k písemnému záznamu o průběhu veřejného projednání, resp. se v souladu s § 72 SŘ do spisu pouze poznamená.

Právní souvislost

Stavební zákon je speciálním zákonem, a proto pouze v případech, které tento zákon v oblasti územního plánování neupravuje, se použijí příslušná ustanovení správního řádu.

Související ustanovení stavebního zákona: zejména § 23, § 39 odst. 2, § 52 odst. 2.

Související ustanovení správního řádu: zejména § 76, § 72 (správní řád se použije pouze v rozsahu, ve kterém není problematika upravována ve stavebním zákonu).

¹ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 76 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

Související nálezy Ústavního soudu: nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1403/09⁴.

Další související právní předpisy: zejména zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vydáno 19. 8. 2013, aktualizováno 19. 1. 2021. V rámci aktualizace byly provedeny pouze formální úpravy a drobné věcné opravy.

---

⁴ Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1403/09: „Zůstává otevřen prostor i pro druhou, širší, interpretaci pojmu občan ve smyslu § 21 odst. 1 obecního zřízení ... k níž se kloní i Ústavní soud. Podle tohoto výkladu musejí být pod interpretovaný pojem „občan“ zahrnuty i osoby zmiňované v § 17 obecního zřízení, podle nějž "oprávnění uvedená v § 16 má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Takovou mezinárodní smlouvou je pak Smlouva o fungování Evropské unie, konkrétně její ustanovení čl. 22 odst. 1, zaručující aktivní a pasivní volební právo v komunálních volbách ... Tato výkladová alternativa se tudíž opírá o skutečnost, že obecní zřízení ve vazbě na mezinárodní smlouvy přiznává právo podílet se na samosprávě i některým cizím státním příslušníkům. ...“